

OPINIE

dr. D. (Dick) Molenaar

Opinie

Niet de letter maar de geest van de wet | dr. D. (Dick) Molenaar | NTFR 2023/180

1

Arbeid, loon en resultaat

Rechtbank Zeeland-West-Brabant zp Breda | Predikant kan lidmaatschap van de Bond van Nederlandse Predikanten volledig aftrekken | Noot: Swaving Dijkstra | NTFR 2023/181

4

Rechtbank Gelderland zp Arnhem | Via thuiszorgorganisaties verrichte zorgactiviteiten vormen geen winst uit onderneming | Noot: Oosterbaan | NTFR 2023/182

4

Inkomensvoorzieningen en pensioenen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden | Uit vaststellingsovereenkomst blijkt dat pensioenaanspraak niet eerder voorwerp van zekerheid was | Noot: Wolff | NTFR 2023/183

5

Eigenwoningregeling

Rechtbank Zeeland-West-Brabant zp Breda | Betaalde hypotheekrente ex-partner niet aftrekbaar als kosten eigen woning of alimentatie | Noot: Van Mourik | NTFR 2023/184

6

Inkomsten uit vermogen/Inkomen uit sparen en beleggen

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden | Voor rechtsherstel box 3 is het forfaitair rendement op aandeel in VvE-reserves gelijk aan dat op spaargeld | Noot: Alink | NTFR 2023/185

7

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden | Op grond van het EVRM toch een rentevergoeding voor onverschuldigd betaalde box 3-heffing | Noot: Bekker | NTFR 2023/186

8

Inkomstenbelasting diversen

Rechtbank Den Haag | Uitgaven voor behandeling door 'Heilpraktiker' in Duitsland niet aangemerkt als uitgaven specifieke zorgkosten | Noot: Postema | NTFR 2023/187

10

Rechtbank Gelderland | Giftenaftrek terecht geweigerd omdat de betreffende instellingen geen anbi-status hadden | Noot: Fase | NTFR 2023/188

11

Vennootschapsbelasting/Dividendbelasting

Gerechtshof 's-Hertogenbosch | Geen teruggaaf dividendbelasting omdat naar Duits recht opgericht beleggingsfonds niet vergelijkbaar is met een fbi | Noot: Simonis | NTFR 2023/189

11

Minister EZK | Heffing overwinsten elektriciteitsproducenten vanaf 1 december | Noot: Schouten | NTFR 2023/190

13

Staatssecretaris Financiën | Wijziging beleid voor voorheffingenbeschikkingen | Noot: Redactie | NTFR 2023/191

14

Omzetbelasting

Rechtbank Gelderland zp Arnhem | Met klinkers bestraat parkeerterrein voorzien van straatmeubilair en afwateringspunten kwalificeert als gebouw | Noot: Soltysik | NTFR 2023/192

14

Heffing lokale overheden

Rechtbank Noord-Holland zp Haarlem | Onduidelijkheid over reden voor hanteren van slechts één peildatum voor meerpersoonstarief leidt tot strijd met ABBB | Noot: De Jong | NTFR 2023/193

15

Rechtbank Zeeland-West-Brabant zp Breda | Wegrijden nadat geen gebruik kon worden gemaakt van de bezoekersregeling is ook een uitvoeringshandeling | Noot: Dijkstra | NTFR 2023/194

16

6

Redactie

mr.dr. N. Djebali; prof.dr. G.T.K. Meussen; mr.drs. W.A.P. Nieuwenhuizen; mr. R. Pauli; dr. A. Rozendal; prof.dr. A.J.H. van Suilen

Redactiesecretaris
mr. R. Marchal

Redactieraad

mr. J. Lamens, prof.dr. F. Sonneveldt, prof.dr. J.P.M. Stubbé, prof.dr. J.W. Zwemmer

Vaste medewerkers

mr. N.P. Arzini, mr. R. Beenhaker; mr. E.R.N. Benjamins; mr. L. van den Bogerd; drs. M.A.M. van den Broek; mr. S.C.M.J. Bucx; mr. G.I. van Eijk; drs. N. Hoens; mr. J.P. Hofstra; mr. G.T.W. Janssen; mr. H. de Jong; mr. K. de Jong-Braaksma; drs. F.W.G. Kam; A.H. Kort; mr. drs. B.J.E. Lodder; mr. E.J. Nederveen; mr. R. den Ouden; mr. U.A. Salomons; mr. M.L. Scholte; mr. A.C. Smale; mr. G.V.A. Sparos; mr. S.J.P. Ubachs; mr.drs. R. Westerhoff

Commentatoren

prof.dr. P.G.H. Albert; mr. E. Alink; mr. A.J.M. Arends; mr. H. Arling; mr. P.T. van Arnhem; mr. J.P.W.H.T. Becks; mr. D. van Beelen; mr. R.S. Bekker; mr.drs. G. Benning; mr. C.C. van den Berg; R. van den Berg MRE; mr. L. Bergman; mr. P.W.L. van den Bersselaar; mr. R.B.H. Beune; mr. P.R.M. Bierlaagh; mr.drs. J. Bierman; mr.dr. J.B.O. Bijl; drs. R.P. Bitter; mr. A.J. Blank; mr. A.H.G.M. Blomen; prof.dr. J.P. Boer; mr. H.J. de Boer FB; mr. F.C. van der Bogt; mr. E.J.M. Bohnen; mr.drs. R.J. Bondrager; mr. E.G. Borghols; mr. J.W. Bosman; mr.dr. R.A. Bosman; mr. G.F. Boulogne; prof.dr. J.N. Bouwman; mr. P.A.M. Breekpot; mr. J.H.E. Breman; dr. H.J. Bresser; drs. W. Brink; mr. N. ten Broek; mr. E.L. Brouwer; mr. J. Brouwer LLM; mr. B. Bruijn-

zeel; mr.dr. C. Bruijsten; mr. P.A. Caljé; mr. P.L. Cheung; mr.dr. B.F.M. Coebergh; mr. G. van Dam; mr. K.M.G. Demandt; mr.dr. B.M.M. Didden; mr. A. Dinée; mr. T.J. Droog; prof. dr. A.J. van Doesum; dr. mr. M. van Dun; mr.drs. C.M. Dijkstra; mr. W.F.E.M. Egelie; mr. H.A. Elbert; mr. A.L. Faber; mr. A.A. Fase; mr. J.C.L.M. Fijen; mr.dr. J. Ganzeveld; mr. J. Gooijer; mr. R.C.H. Graves; mr. N.I. Groenland; mr. A.F. Gunn MA; mr. J. de Haan; drs. R. van Haperen; mr. J.A.L. Heldens; mr.drs. M.T.M. Hennevelt; mr. R.L.G. van den Heuvel; mr. N. van den Hoek; mr. P.W. Hofman; mr. M.H. Hogendoorn; mr. F. van Horzen; dr. M.J. van Hulten LLM; mr. V.S. Huygen Van Dyck-Jagersma; T.J. Jacobs; mr. D.N.N. Jansen; mr. M. Jansen; mr. P.G.M. Jansen; mr.drs. F. de Jong; mr. R.J. de Jong; O. de Jong MSc; mr. B.W. Jorissen LLM.; mr. B.A. Kalshoven; mr. J. Kastelein; mr. M.E. Kastelein; mr. B.S. Kats; drs. B.J. Kiekebeld; mr. N. Kolste; mr. W.R. Kooiman; mr.dr. J.J.A.M. Korving; M.W. Krijger MB RB; mr. A.C.M. Kuypers; mr. J. van der Laan; mr. M.H.W.N. Lammers; mr. M. van Leeuwen; drs. N.M. Ligthart; mr. H. Lohuis; mr. M.B. Lucas Luijckx; mr. C.C. Maree; mr. drs. A.J. Meijer; mr. A.L. Mertens; mr. J. van der Merwe; dr. D. Molenaar; mr. M. de L. Monteiro; drs. M.J.J.R. van Mourik; G.J. van Mulbregt; mr.dr. R.M.P.G. Niessen-Cobben; mr. M. Nieuweboer; dr. J.H.M. Nieuwenhuizen; mr. H.J. Noordenbos; mr. S. El Oiskhiri; mr. E.C.G. Okhuizen; mr. drs. S. Oosterbaan; mr. A.J.W. van Opzeeland; mr. F.A.C. den Ouden; mr.drs. W.A. de Paepe; mr. S.R. Panham; mr. A.J.C. Perdaems; mr. E.D. Postema; C. Presilli Msc LLM.; mr.

M.A.A. Ramaekers; A.W. Ravelli LLM.; J.J.H. Reijnen LLM; mr. M.M. de Reus; mr. J.A. Rijsbergen CFP; mr. J. Rolleman; dr. H.M. Roose; dr. R.W.G. Rouwers; mr. V. Sathananthan LLM.; mr. B. Schaafsma; prof.dr. mr. B.M.E.M. Schols; mr. P.S. Schouten; mr. D.C. Simonis; mr. J.M. Sitsen; mr. M. Soltysik; mr.drs. R. Steenman; mr. A.C.M. de Vries; mr. J.A.W. Swaving Dijkstra; mr. E.H.A.M. Thijssen; mr. P. van Tilburg; drs. M.J.M.A. Toet; H. van Toledo; mr. J.M. van der Vegt; mr.drs. E.J.H. Vermeulen; mr. V. Verstijnen; drs. C. Verweij; drs. N.E. Vis; prof.dr. J. Vleggeert; mr. A.M. Vrenegoor; mr. A.C.M. de Vries; mr. J.A.W. Vrolijk; mr. A. Vroon; mr. M.B. Weijers; dr. F.M. Werger; mr. D. Westerman; mr. I. van Wijk; prof.dr. M.F. de Wilde; mr. R. van der Wilt; prof.dr. R.A. Wolf; mr. M. Wolff; mr. A. Wolkers; mr. T.A.D. van Wordragen; mr. J. Zandee-Dingemans; M. van Zijl Msc; mr. P.F. Zijlstra

Bureau redactie

Sdu, Postbus 20025, 2500 EA Den Haag

E-mail: redactie.ntfr@sdu.nl

Advertentieacquisitie

Cross Media Nederland
Tim Lansbergen
010-7607324
tim@crossmedianederland.com

Drukwerk

Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISSN 1389-6423

Abonnementen

Sdu Klantenservice
Postbus 20025
2500 EA Den Haag
Telefoon: (070) 378 98 80
Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.
Wij verwerken uw gegevens voor de uitvoering van de (abonnements)overeenkomst en om u op uw vakgebied van informatie te voorzien over gelijksoortige producten en diensten van Sdu Uitgevers bv. Voor het toesturen van informatie over (nieuwe) producten en diensten gebruiken wij uw e-mailadres alleen als u daarvoor toestemming heeft gegeven. Uw toestemming kunt u altijd intrekken door gebruik te maken van de afmeldlink in het toegezonden e-mailbericht. Als u in het geheel geen informatie wenst te ontvangen over producten en/of diensten, dan kunt u dit laten weten aan Sdu Klantenservice: informatie@sdu.nl.
Abonnementen gelden voor minimaal één jaar en hebben een opzegtermijn van twee maanden. Onze uitgaven zijn ook verkrijgbaar in de boekhandel. Voor informatie over onze leveringsvoorwaarden kunt u terecht op www.sdu.nl.

Citeertitel: NTFR 2023/1

NTFR bevat het nieuws over het volledige fiscale vakgebied. NTFR brengt het nieuws in de vorm van puntige samenvattingen en commentaren op jurisprudentie en wet- en regelgeving. In de redactionele formules van NTFR staat een letterlijke weergave van de rechtsoverwegingen van alle Hoge Raadarresten en de belangrijkste uitspraken (HvJ, gerechtshoven en rechtbanken) centraal. De overige uitspraken en andere fiscale bronnen worden kort signaleerd. NTFR stelt gratis alle volledige brondocumenten in elektronische vorm ter beschikking aan abonnees.

De auteurs van de rubriek *Opinie* worden door de uitgever uitgenodigd om hun opinie te geven over een door henzelf gekozen fiscaal onderwerp. De keuze en invulling van het onderwerp vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie en uitgever.

Het schrijven van commentaren op jurisprudentie en wet- en regelgeving gebeurt op initiatief van de redactie. Er vindt wel een (fiscaaltechnische) toets plaats van bijdragen van commentaren.

De auteurs van NTFR schrijven op persoonlijke titel. De meningen die in NTFR worden gegeven zijn geheel voor rekening van de betrokken auteur. De redactie en uitgever aanvaarden hiervoor geen enkele aansprakelijkheid.

©Sdu B.V. 2023.

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De bij toepassing van art. 16b en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Pro, Postbus 3060, 2130 KB te Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken op grond van art. 16 Auteurswet dient men zich tevoren tot de uitgever te wenden. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgevers geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. Het al dan niet op verzoek van de redactie aanbieden van artikelen aan NTFR impliceert toestemming voor openbaarmaking en verveelvoudiging t.b.v. de elektronische ontsluiting van (delen van) NTFR in enige vorm.

dr. D. (Dick) Molenaar *

Niet de letter maar de geest van de wet

‘Vernieuwen is een gebrek aan zelfbeheersing’
Jan Fischer
(Hotel Van der Werff – Schiermonnikoog; NRC 2009)

Aanleiding

Momenteel loopt er een internetconsultatie om opmerkelijke belastingconstructies aan het ministerie van Financiën te melden.¹ Interessant, maar wat mij betreft vooral door de omschrijving van het begrip ‘belastingconstructies’. De Kamerbrief schrijft daarover: ‘Het gaat om gevallen waarbij weliswaar wordt gehandeld naar de letter van de wet, maar niet naar de geest van de wet.’ Ja, dat is vervelend, want dan zijn de burgers, bedrijven en hun adviseurs dus slimmer dan de overheid en maken ze gebruik van formuleringen in de wet die niet zo bedoeld zijn. Het lijkt mij goed als die worden benoemd en de wetgeving wordt aangepast.

Natuurlijk wel met inachtneming van de uitgangspunten voor fiscale wetgeving en met de wens tot vereenvoudiging van het belastingstelsel, waarover de staatssecretaris van Financiën recent ook twee brieven aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.²

Maar er is ook een andere kant, namelijk van de overheid zelf die de regels vaststelt en deze weliswaar naar de letter van de wet zo opschrijft, maar ze ook moet laten kloppen met de geest van de wet. En dat is natuurlijk niet altijd zo, want perfectie is een onmogelijk doel, hoe goed je ook je best doet. Wat doet de overheid zelf niet goed in de belastingwetgeving?

Hierover gaat deze *Opinie* met een aantal voorbeelden, als tegenhanger voor die oproep tot het aanmelden van opmerkelijke belastingconstructies. Want ook die grote, sterke, lieve, aardige, maar soms ook overheersende lobby's moet zo nu en dan geholpen worden om zijn regels beter, eerlijker en passender bij de bedoeling te maken.

Mijn shortlist

Onjuiste belastingtarieven

Als eerste wat mij betreft over de onjuiste tarieven inkomstenbelasting. Het ministerie van Financiën beweert dat er twee tarieven zouden zijn, namelijk:

- Tot € 73.031: 36,9%
- Boven € 73.031: 49,5%

Maar dat zijn helemaal niet de echte tarieven, want de heffingskortingen zijn al enkele jaren inkomensafhankelijk,

namelijk eerst oplopend en later afnemend naarmate het inkomen stijgt, waardoor effectief de belastingdruk vanaf circa € 23.000 een stuk hoger is. De algemene heffingskorting loopt terug met 6,095% tussen € 22.661 en € 73.031 en de arbeidskorting neemt eerst nog toe met 3,085% tussen € 23.201 en € 37.691, maar loopt daarna terug met 6,51% tussen € 37.691 en € 115.295. Hierdoor worden de effectieve tarieven vanaf circa € 23.000:

- € 23.201 - € 37.690: 40%
- € 37.691 - € 73.031: 49,5%
- € 73.032 - € 115.295: 56%
- Boven € 115.295: 49,5%

Het is mij onduidelijk waarom hierover verstopptertje gespeeld moet worden en ik vind het ergerlijk dat goede sier gemaakt wordt met een zogenaamd tweeschijvenstelsel met lage tarieven inkomstenbelasting. Het is namelijk niet waar en ook niet de bedoeling. Ik weet wel hoe het zo is gekomen, want het tweede kabinet Rutte van VVD en PvdA wilde indertijd meer belasting heffen van hogere inkomens (PvdA-wens), maar dat mocht naar buiten daar niet op lijken (VVD-wens).

Door de lastenverlichting van 2023 is dit nog sterker geworden, want de twee heffingskortingen zijn hoger voor lage inkomens, maar nemen steiler af dan vorig jaar. De oproepen tot brutosalarisverhoging en langer werken komen door deze effectieve tarieven ook in een ander daglicht te staan, want de hogere inkomens vloeien voor een groot deel weg naar de Belastingdienst.

Dit is de bevolking in de maling nemen door een letter in de wet op te nemen die niet strookt met de geest daarvan. Wij willen eerlijke en eenvoudige belastingregels, die echt op het draagkrachtbeginsel gebaseerd zijn. En niet zo'n opmerkelijke belastingconstructie van de overheid zelf.

Moeilijke werkkostenregeling

Dan de onlogische en oneerlijke werkkostenregeling voor vergoedingen en verstrekkingen aan werknemers. Ooit door staatssecretaris De Jager gebracht als een vereenvoudiging, omdat er een lange lijst met regels voor vrije kostenvergoedingen en -verstrekkingen bestond. Hij had laten uitzoeken dat die ongeveer 5% van het totaal van de betalingen aan werknemers besloegen, dus bedachten zijn medewerkers dat die betalingen dan voor 95% belast en voor 5% belastingvrij gemaakt zouden kunnen worden. Heel grof natuurlijk, want bij de ene werkgever worden er meer kosten vergoed dan bij de andere, waardoor er al snel uitzonderingen nodig werden (bijv. voor reis- en verblijfkosten, kosten op de werkplek en scholing) en het belastingvrije deel inmiddels in 2023 gezakt is naar 1,18% (met een opstapje van 3% tot € 400.000 loonsom per jaar). De lijst met uitzonderingen is weliswaar iets korter dan onder het oude systeem, maar daar zijn kwesties bijgekomen zoals het opstapje in het percentage, het moeten aanwijzen van eindheffingsloon, de gebruikelijkheidsmarge, de vrije ruimte en de eindheffing van 80% van netto.

Bij elkaar is de werkkostenregeling niet alleen ingewikkelder geworden dan het oude systeem van vrije vergoedingen en verstrekkingen, maar ook oneerlijker. Er moeten nu soms reële kostenvergoedingen toch belast worden, terwijl soms beloningen in de vrije ruimte juist onbelast

* dr. D. (Dick) Molenaar - werkzaam bij All Arts Belastingadviseurs en als onderzoeker verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam

1 Kamerbrief van 29 november 2022, nr. 2022-0000284804, NTFR 2022/3785.

2 Uitgangspunten voor fiscale wetgeving, brief van 18 november 2022, nr. 0000280551, NTFR 2022; Onderzoek en plan van aanpak fiscale regelingen, brief van 31 oktober 2022, nr. 2022-0000257727, NTFR 2022/3385.

kunnen blijven. Kan leuk speelgoed zijn, die werkkosten-regeling, maar het is een draak van een wetgeving. Naar de letters klopt het wel, maar de bedoeling is ernstig uit zicht geraakt. We kunnen beter terug naar het oude systeem.

Box 3 en veronderstelde rendementen

De belastingheffing van het privévermogen (box 3) is een onderwerp dat de fiscalisten afgelopen jaar sterk heeft beziggehouden. Het forfaitaire rendement heeft twintig jaar voor veel eenvoud met een redelijke belastingopbrengst gezorgd, alhoewel natuurlijk nooit echt eerlijk, maar dat was te overzien. Totdat de rente op en onder nul uitkwam en het forfaitaire rendement te ver af kwam te staan van de werkelijkheid. Chapeau voor de belastingplichtigen en adviseurs die hebben doorgezet tot het Kerst-arrest van de Hoge Raad, maar ook voor het ministerie van Financiën en de Belastingdienst om daarna de brokken te lijmen. Maar het nieuwe systeem blijft nog steeds een forfaitaire regeling, alleen nu ingewikkeld gemaakt, zonder relatie tot het echte rendement. Bijvoorbeeld voor beleggingen wordt per 1 januari 2023 gerekend met een forfaitair rendement van 6,17%, terwijl de AEX in 2022 met -14% gedaald is. Per 1 januari 2022 was dat trouwens andersom, want toen was het forfait 5,53% en was de AEX in 2021 juist met 28 procent gestegen. Die forfaits slaan dus nergens op, ook al worden ze langjarig berekend.

Kortom, er is krampachtig gepoogd een nieuwe wet door het parlement te laten vaststellen, maar de geest is intussen volledig uit de fles. Hier voert eenvoud de boventoon, maar dat heeft de eerlijkheid weggedrukt.

Multiplier culturele giften voor partners

Een kleintje is het gesol met de toepassing van de multiplier voor culturele giften bij partners. Deze multiplier bestaat als sinds het eerste kabinet Rutte en was een pleister op de wond van de sterke bezuinigingen op de cultuursector. Toenmalige staatssecretaris van Cultuur Zijlstra vond dat culturele instellingen zelf meer inkomsten uit de markt konden halen en gaf de multiplier als aanmoediging om burgers en bedrijven net wat meer te laten geven. Heel aardig, maar door de aftopping op € 5.000 giften p.p. per jaar niet erg effectief. Het leek logisch dat deze multiplier per belastingplichtige in de inkomstenbelasting zou mogen worden toegepast, maar in 2020 verbaasde ik mij erover dat de aangiftesoftware deze multiplier bij fiscale partners slechts één keer toepaste. Overigens werd dat pas duidelijk als die partners samen boven dat maximum van € 5.000 uitkwamen. Okay, brief geschreven aan de staatssecretaris en ruim 1,5 jaar op een antwoord gewacht, maar vervolgens in juni 2022 wel excuses gekregen en de toezegging dat die toepassing alsnog mogelijk zou zijn. Nou ja, onlangs las ik dat de Belastingdienst pas in het voorjaar van 2023 toekomt aan het herstellen van de 1.500 aangiften per jaar waarin dit fout is gegaan, dus het gaat nog steeds langzaam.

Maar tot mijn verbazing stond vervolgens in het Belastingplan 2023 dat partners voortaan wettelijk nog slechts één keer samen de multiplier mogen toepassen. Waar is dat voor nodig, dacht ik als eerste? Waarom zoveel aandacht voor zo iets minuscuuls als deze multiplier? Maar vooral ook, de letter van deze nieuwe regel past geheel niet bij de geest van de wet dat de inkomstenbelasting individueel is en partners inkomensbestanddelen en aftrekposten kunnen samenvoegen om tot een gunstiger verdeling te komen. Naast dat die stimulans ooit van Zijlstra nu plots vergeten wordt. Ook dit is een opmerkelijke belastingconstructie van de overheid zelf en die ziet er lelijk uit.

Verrekening buitenlandse bronbelasting voor sporters en artiesten
Vreemd is dat Nederland belastingverdragen sluit met de bedoeling om internationaal dubbele heffing te voorkomen, maar dat dit voor artiesten en sporters juist andersom uitpakt. Als zij in het buitenland gaan optreden betalen ze zowel daar als in Nederland belasting, maar krijgen ze te weinig verrekening van de buitenlandse belasting om dubbele heffing tegen te gaan. Ik schreef hierover reeds eerder in NTFR³.

Een recent voorbeeld van een Nederlandse golfer die twee jaar op de European Tour heeft gespeeld en nu weer terug is op de Challenge Tour: in 2021 ongeveer € 100.000 prijzengeld, € 40.000 sponsoring en € 80.000 kosten. Maar van de € 15.000 buitenlandse bronbelasting kon hij toch slechts € 10.000 verrekenen door de beperkingen die Nederland kent, zoals de evenredigheidslimiet en het onderscheid tussen inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen in de eerste belastingschijf. Kortom, hij schoot er € 5.000 aan belasting bij in en dat was ruim 8% van zijn bruto-inkomen.

Als oplossing wordt gegeven dat hij dat niet-verrekenende deel mag voortwentelen naar het volgende jaar en daar alsnog mag verrekenen, maar in dat jaar gebeurt hetzelfde. Sterker nog, hij had nog € 20.000 staan uit voorgaande jaren en kon de € 5.000 daarbij optellen, waardoor hij € 25.000 mag voortwentelen naar 'Sint-Juttemis'.

In mijn eerdere artikelen en in brieven aan de staatssecretaris van Financiën heb ik diverse oplossingen voor dit probleem aangedragen, die Nederland zelf kan invoeren, maar nergens heeft het ministerie werk van gemaakt. De Notitie Fiscaal Verdragsbeleid van 2020 is zelfs teleurstellend op dit onderwerp. Mooie praatjes dus in de toewijzingsregels van de belastingverdragen, maar Nederland zorgt zelf niet dat er voor artiesten en sporters naar de geest wordt gehandeld in de eigen wetgeving.

Verlaagde btw-tarief voor sportbeoefening

Over de btw zouden wij als Nederland weinig te zeggen hebben, omdat de EU de regels geharmoniseerd heeft met de BTW-richtlijn. Maar ook hier moeten we opletten dat de letter van de wet niet gaat overheersen over de geest daarvan. Een voorbeeld is het verlaagde tarief voor 'het gelegenheid geven tot sportbeoefening'⁴. Dat is een betere omschrijving dan het Europese 'Use of sporting facilities'⁵, waaruit je kunt opmaken dat er toch wel iets van sportfaciliteiten moet zijn voordat het verlaagde btw-tarief van toepassing kan zijn. Maar het gaat er natuurlijk om dat sport zo belangrijk is voor de mens dat het niet belast mag worden met het hoge btw-tarief en juist het verlaagde btw-tarief van toepassing moet zijn. Daarbij mag het niet uitmaken of ook bepaalde faciliteiten geboden worden. Nu valt een tennisleraar die niet tevens ook de baan meeverhuurt onder 21% btw, terwijl als hij dat wel doet er slechts 9% btw afgedragen hoeft te worden.

Juristen kunnen zich blindstaren op de letter van de wet en daar een overheersende kracht aan ontlennen, maar ik ben als econoom opgeleid en heb geleerd dat vooral ook naar de achterliggende betekenis gekeken moet worden. Dit moet eerlijker gemaakt worden.

3 Zie o.m. 'Wanneer gaat Nederland eindelijk goed voor zijn eigen artiesten en sporters zorgen?', NTFR 2018/118 en 'Artiesten, sporters, discoördinatie en fiscalisering volksverzekeringen', NTFR 2021/206.

4 Post B-3 van Tabel I bij de Wet OB.

5 Post 14 van Bijlage III bij de BTW-richtlijn 2006/112/EC.

Finale woorden

Er zijn nog veel meer voorbeelden, het voorgaande lijstje was subjectief en er zat geen lijn in de onderwerpen. Prima, want er is niets mooiers dan inconsequent zijn. Alleen bij wettelijke regels kan dat natuurlijk niet, want die moeten logisch voortvloeien uit hun bedoelingen, zodat het gewenste doel wordt bereikt. De overheid moet bij ons burgers opletten dat wij er niet stiekem tussendoor piepen en in het geval van belastingen minder betalen dan de bedoeling is. En daarom is het goed dat aan die opmerkelijke belastingconstructies gewerkt gaat worden.

Maar het is verstandig om als overheid ook de hand in eigen boezem te steken, want er worden genoeg regels verdedigd die niet aansluiten bij de achterliggende bedoeling. Of die slechter uitpakken dan vooraf gedacht. Ik zou het sterk vinden als bijvoorbeeld het ministerie van Financiën daar ook een apart project van zou maken, met een Kamerbrief en alles. Zodat er geïnventariseerd gaat worden wat er fout gaat in de belastingwetgeving ten nadele van de belastingplichtigen, terwijl dat niet zo bedoeld of gewenst is. Met daarbij eerlijkheid, eenvoud en draagkracht als belangrijke onderliggende waarden. Dat zou mooi zijn, want zulke kwetsbaarheid gaat veel opleveren.